

BELGISCHE SENAAT**SENAT DE BELGIQUE****—**
BUITENGEWONE ZITTING 1979
—**—**
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1979
—**—**
21 SEPTEMBER 1979
—**—**
21 SEPTEMBRE 1979
—**—**
Ontwerp van wet tot wijziging van Boek I,
Titel V, van het Wetboek van koophandel
—**—**
Projet de loi modifiant le Livre premier,
Titre V, du Code de commerce
—**MEMORIE VAN TOELICHTING**
—**EXPOSE DES MOTIFS**
—

Het onderhavige ontwerp beoogt vier artikelen van titel V : « Handelsbeurzen, wisselagenten en makelaars » van boek I van het Wetboek van koophandel te wijzigen.

Le présent projet tend à modifier quatre articles du titre V : « Des bourses de commerce, agents de change et courtiers » du livre Ier du Code de commerce.

I. Artikel 71**I. Article 71**

Het Verdrag van Rome heeft o.a. tot doel de hinderpalen uit de weg te ruimen die een vrij verkeer van personen en diensten tussen de Lid-Staten belemmeren. Dit moet geschieden onder de voorwaarden en volgens de programmatie in het Verdrag bepaald (art. 3, c).

Le Traité de Rome a pour objectif, notamment, d'abolir, entre les Etats membres, les obstacles à la libre circulation des personnes et des services et ce, dans les conditions et selon les rythmes qu'il prévoit (art. 3, c).

Daarenboven dient het Verdrag zo toegepast, dat, onverminderd bijzondere bepalingen, iedere discriminatie op grond van de nationaliteit verboden is (art. 7).

En outre, pour son application, sans préjudice de dispositions particulières, toute discrimination exercée en raison de la nationalité est interdite (art. 7).

Overeenkomstig deze beginselen en in het raam van het vestigingsrecht dat de toegang tot de anders dan in loondienst verrichte werkzaamheden en de uitoefening daarvan omvat, bepaalt artikel 52 van het Verdrag inzonderheid dat de beperkingen inzake de vrijheid van vestiging voor onderdanen van een Lid-Staat op het grondgebied van een andere Lid-Staat tijdens de overgangperiode geleidelijk opgeheven worden.

Conformément à ces principes et dans le cadre du droit d'établissement qui comporte l'accès aux activités non salariées et leur exercice, l'article 52 du Traité énonce, entre autres, que les restrictions à la liberté d'établissement des ressortissants d'un Etat membre dans le territoire d'un autre Etat membre sont progressivement supprimées au cours de la période de transition.

De redactie van dit artikel heeft doen veronderstellen dat de afschaffing van de beperkingen inzake de vrijheid van vestiging afhankelijk was van het toepassen door de Lid-Staten van beschikkingen, voortvloeiend uit richtlijnen genomen tijdens de overgangperiode.

Le libellé de cet article a fait penser que la suppression des restrictions à la liberté d'établissement dépendait de la mise en application par les Etats membres de dispositions résultant de directives établies pendant la période de transition.

Deze gedachtengang wordt evenwel niet gevolgd door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap dat in zijn arrest van 21 juni 1974 (zaak Reyners) heeft gesteld dat artikel 52 van het Verdrag van Rome sinds het einde van de overgangperiode rechtstreeks toepasselijk is, niettegenstaande er eventueel op een bepaald gebied richtlijnen *ad hoc* ontbreken.

Het arrest gaf eveneens een nadere omschrijving van de draagwijdte van het eerste lid van artikel 55 van het Verdrag, dat stelt dat de werkzaamheden tot uitoefening van het openbaar gezag in een Lid-Staat, zelfs indien zij slechts voor een bepaalde gelegenheid geschieden, buiten toepassing vallen van de beschikkingen, die het vestigingsrecht regelen. Volgens het Hof heeft deze uitzondering slechts betrekking op de activiteiten die een rechtstreekse en specifieke deelneming aan de uitoefening van het openbaar gezag insluiten.

De interpretatie die het Hof aan de geciteerde artikelen van het Verdrag geeft is uitermate belangrijk. Krachtens artikel 164 van het Verdrag verzekert het Hof van Justitie de eerbiediging van het recht bij de uitlegging en toepassing van het Verdrag, wat hierop neerkomt, dat het arrest-Reyners in rechte een authentieke interpretatie inhoudt van de fundamentele beschikkingen van het Verdrag betreffende het recht tot vrije vestiging binnen de Europese Gemeenschappen.

De draagwijdte van de inhoud van het arrest van het Hof is niet minder belangrijk.

Door aan artikel 52 van het Verdrag een rechtstreekse toepassing toe te kennen, verleent het arrest-Reyners inderdaad aan de ingezetenen van andere Lid-Staten het recht om in België vrij toegang te hebben tot de anders dan in loondienst verrichte werkzaamheden en die vrij uit te oefenen zonder dat België aan die personen nog hinderpalen zal kunnen tegenstellen, gegrond op hun vreemde nationaliteit.

Hoewel volgens de rechtsleer en de rechtspraak het communautaire recht boven het nationale staat en er, principieel gezien, bijgevolg geen aanpassing nodig is van de beschikkingen van de nationale wetgeving en reglementering die de hoedanigheid van Belg zouden voorschrijven om toegang te krijgen tot de anders dan in loondienst verrichte activiteiten, kan het wegwerken van dergelijke beschikkingen uit onze wetgeving ongetwijfeld bijdragen tot een goede communautaire rechtsbedeling.

De Europese Commissie dringt er daarom bij de Belgische autoriteiten op aan de nationaliteitsvoorwaarde op te heffen die door artikel 71, 1°, van het boek I, titel V, van het Wetboek van koophandel wordt opgelegd aan de kandidaten die zouden willen ingeschreven worden op de lijst van de wisselagenten van een Belgische beurs of achteraan op deze lijst onder de wisselagenten-correspondenten.

Als beroepstussenpersonen die geen loon ontvangen, behoren de wisselagenten tot een categorie personen die door artikel 52 van het Verdrag worden bedoeld. De bovengenoemde beschikking uit het Wetboek van koophandel is zonder enige twijfel een discriminerende maatregel ten aanzien van de ingezetenen uit andere Lid-Staten en dientengevolge is zij in strijd met het aangehaalde artikel 52.

Dans son arrêt du 21 juin 1974 (affaire Reyners), la Cour de Justice des Communautés européennes n'a pas suivi ce raisonnement et a décidé que, depuis la fin de la période de transition, l'article 52 du Traité de Rome est une disposition directement applicable et ce, nonobstant l'absence éventuelle, dans un domaine déterminé, de directives *ad hoc*.

De même, cet arrêt a précisé la portée du premier alinéa de l'article 55 du Traité qui énonce que les activités participant dans un Etat membre, même à titre occasionnel, à l'exercice de l'autorité publique, sont exceptées de l'application des dispositions qui régissent le droit d'établissement. Selon la Cour, cette exception doit être restreinte à celles des activités qui, par elles-mêmes, comportent une participation directe et spécifique à l'exercice de l'autorité publique.

L'interprétation, par la Cour, desdits articles du Traité est particulièrement importante. C'est, en effet, la Cour de Justice qui, en vertu de l'article 164 du Traité, assure le respect du droit dans l'interprétation et l'application du Traité, ce qui implique que l'arrêt Reyners constitue, en droit, une interprétation authentique des dispositions de base du Traité relatives au droit de libre établissement à l'intérieur de la Communauté européenne.

La portée du contenu de l'arrêt de la Cour n'est pas moins importante.

En accordant un effet direct à l'article 52 du Traité, l'arrêt Reyners confère, en effet, aux ressortissants des autres Etats membres, le droit d'avoir, en Belgique, accès aux activités non salariées et à leur exercice, sans que notre droit ne puisse opposer à ces personnes des restrictions fondées sur leur nationalité étrangère.

Bien qu'il soit admis par la doctrine et la jurisprudence que le droit communautaire prime les droits nationaux et que, par conséquent, une adaptation des législations et réglementations nationales au cas où celles-ci comporteraient des dispositions, qui exigent la qualité de Belge pour accéder aux activités non salariées, ne s'impose pas sur le plan des principes, il est certain que l'élimination, de notre législation, de telles dispositions ne peut être que bénéfique à la bonne administration du droit communautaire.

C'est la raison pour laquelle, la Commission des Communautés européennes insiste auprès des autorités belges pour que celles-ci éliminent la condition de nationalité belge imposée par le 1° de l'article 71 du titre V du livre Ier du Code de commerce aux candidats désireux de se faire inscrire au tableau des agents de change d'une bourse du Royaume ou, à la suite de ce tableau, parmi les agents de change correspondants.

En leur qualité d'intermédiaires professionnels non salariés, les agents de change appartiennent à une catégorie de personnes visées par l'article 52 du Traité. Or, la disposition du Code de commerce, mentionnée ci-dessus, constitue, sans nul doute, une mesure discriminatoire à l'égard des ressortissants des autres Etats membres et est, dès lors, contraire audit article 52.

Anderzijds kan het eerste lid van artikel 55 van het Verdrag niet worden ingeroepen om de nationaliteitsvoorwaarde te handhaven, die artikel 71 van ons Wetboek van koophandel voorschrijft. De wisselagenten en correspondenten nemen inderdaad geen deel aan de uitoefening van het openbaar gezag zoals het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap die uitoefening heeft omschreven in zijn arrest van 21 juni 1974.

Het is dan ook nodig het huidige artikel 71, 1°, van boek I, titel V, van het Wetboek van koophandel te wijzigen om aan de ingezetenen van de andere Lid-Staten van de Gemeenschap de mogelijkheid te bieden om in België het beroep van wisselagent uit te oefenen.

Vanzelfsprekend zullen deze ingezetenen slechts het beroep van wisselagent in België kunnen uitoefenen op voorwaarde dat zij voldoen aan de overige toelatingsvoorwaarden gesteld in het Wetboek en zij zich in alle opzichten schikken naar onze wetgeving.

De tekst van het wetsontwerp houdende wijziging van artikel 71, 1°, van boek I, titel V, van het Wetboek van koophandel werd in deze zin opgesteld.

II. Artikel 73

In zijn advies van 10 maart 1975 aan de Regering heeft de Hoge Raad voor Financiën diverse maatregelen vooropgezet die erop gericht zijn de beurswetgeving en het statuut van de wisselagenten aan de behoeften van het ogenblik aan te passen; hij heeft onder meer vooropgesteld dat het de wisselagenten bij wet zou zijn toegelaten hun beroep uit te oefenen in vennootschap, niet alleen in een vorm die hun onbeperkte aansprakelijkheid met zich brengt doch ook in de vorm van kapitaalvennootschap. België is namelijk de enige financiële plaats van belang waar de wisselagenten nog onderworpen zijn aan het verbod hun bedrijvigheid onder de vorm van naamloze vennootschap waar te nemen.

Na onderzoek van deze voorstellen heeft de Regering geoordeeld dat het verkieslijk was een diepgaande wijziging van het beursrecht te hechten aan de aanpassingen die daaraan in de komende jaren gebracht zullen moeten worden ingevolge de richtlijnen welke ter zake door de Europese Gemeenschappen uitgevaardigd zullen worden.

Op één beperkt punt echter dringt zich thans een wijziging op wil men de naam — gematerialiseerd door hun firma-naam — die tal van wisselagentenfirma's zich zowel hier te lande als in het buitenland hebben opgebouwd, vrijwaren.

Krachtens artikel 73 van titel V van boek I van het Wetboek van koophandel mag de benaming van een wisselagentenvennootschap opgericht als vennootschap onder gemeenschappelijke naam of als eenvoudig commanditaire vennootschap slechts de naam omvatten van wisselagenten, die als vennoten onbepaald en hoofdelijk aansprakelijk zijn. Daaruit volgt dat, bij overlijden of bij terugtrekking uit het beroep van een vennoot-wisselagent, diens naam uit de firmanaam moet worden weggelaten. Die weglating

D'autre part, le premier alinéa de l'article 55 du Traité ne peut pas être invoqué pour maintenir la condition de nationalité prévue par l'article 71 de notre Code de commerce. En effet, les agents de change et les agents de change correspondants ne participent pas à l'exercice de l'autorité publique, tel que cet exercice est circonscrit par la Cour de Justice de la Communauté économique européenne dans son arrêt du 21 juin 1974.

Il convient, dès lors, de modifier l'actuel article 71, 1°, du Code de commerce (livre Ier, titre V) et de prévoir la faculté pour les ressortissants des autres Etats membres de la Communauté d'accéder en Belgique à la profession d'agent de change.

Il va de soi que ces ressortissants ne pourront exercer, en Belgique, la profession d'agent de change qu'à condition, d'une part, qu'ils remplissent les autres conditions d'accès prévues par le Code et, d'autre part, qu'ils se conforment en tous points à notre législation.

Le texte du projet de loi portant modification de l'article 71, 1°, du Code de commerce, livre Ier, titre V, est libellé dans ce sens.

II. Article 73

Dans l'avis qu'il a adressé au Gouvernement le 10 mars 1975, le Conseil supérieur des Finances a préconisé diverses mesures visant à adapter, aux besoins du moment, la législation boursière et le statut des agents de change; il a préconisé notamment que ceux-ci soient autorisés légalement à exercer leur profession en société, non seulement sous une forme impliquant leur responsabilité illimitée mais également sous la forme de sociétés de capitaux. La Belgique est en effet la seule place financière d'importance où subsiste l'interdiction faite aux agents de change d'opérer en société anonyme.

Après examen de ces propositions, le Gouvernement a estimé qu'il était préférable de rattacher une modification en profondeur de la législation boursière aux adaptations qu'il s'imposera d'y apporter au cours des prochaines années en exécution des directives à édicter en ce domaine par les Communautés européennes.

Sur un point limité toutefois, une modification s'impose actuellement si l'on entend préserver le renom — matérialisé par leur raison sociale — que nombre de firmes d'agents de change se sont acquis tant en Belgique qu'à l'étranger.

En vertu de l'article 73 du titre V du livre Ier du Code de commerce, la raison sociale des firmes d'agents de change constituées sous la forme de sociétés en nom collectif ou en commandite simple ne peut comprendre que le nom d'agents de change, associés indéfiniment et solidairement responsables. Il s'ensuit qu'en cas de décès ou de cessation d'activité d'un associé, agent de change, le nom de celui-ci doit obligatoirement être rayé de la raison sociale. Cette suppression peut être gravement préjudiciable

kan bijzonder nadelig uitvallen voor de vennootschap indien, ook al is ze niet te identificeren met deze wisselagent, ze hoofdzakelijk of zelfs uitsluitend gekend is onder zijn naam, vermeld in de firmanaam. Ook de beurs zelf kan nadelig worden beïnvloed door het wegvallen van de naam van een dergelijk lid van wie de activiteit op het nationaal of internationaal vlak algemeen bekend is.

Ten opzichte van de overige handelsondernemingen opgericht als vennootschap onder gemeenschappelijke naam of als eenvoudig commanditaire vennootschap en beheerst door het gemeen vennootschapsrecht, heeft deze bepaling van artikel 73 voor de wisselagentenvennootschappen een bijzondere betekenis aangezien zij, in tegenstelling tot de eerstgenoemde, de benaming waaronder ze gekend zijn niet kunnen vrijwaren door het aannemen van de vorm van een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid of van naamloze vennootschap. Dit artikel 73 verbiedt de wisselagenten namelijk hun beroep uit te oefenen in vennootschap opgericht in één van die twee vormen.

Dit ontwerp van wet wil zulk nadeel voorkomen. Te dien einde en geïnspireerd door het buitenland laat het toe dat in de firmanaam van een wisselagentenvennootschap de naam behouden wordt van een vroeger onbeperkt aansprakelijk vennoot welke, per definitie, die van een vroeger wisselagent zal zijn, zonder dat deze laatste nog hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijk is voor de verbintenissen van de vennootschap.

In het raam van de algemene opdracht, die het Wetboek van koophandel aan de Beurscommissie in de schoot van de vereniging van wisselagenten heeft toegekend, zal de Commissie nochtans kunnen optreden, wanneer het behoud van een naam toegestaan onder de voorwaarden van dit ontwerp, aanleiding zou kunnen geven tot conflicten of misbruiken.

Daarenboven is, overeenkomstig de rechtsbeginselen inzake het gebruik van de patronymische naam, de toestemming van de belanghebbende vereist.

Hoewel de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen de bekendmaking organiseren van de identiteit der personen die aansprakelijk zijn voor de verbintenissen van de vennootschap, zou er kunnen worden opgeworpen dat het behoud van de naam van een vroeger vennoot in de firmanaam derden op een dwaalspoor zou kunnen brengen door de schijn te wekken dat deze vroegere vennoot nog hoofdelijk en onbeperkt gebonden zou zijn door de schulden van de vennootschap.

Om dat risico te voorkomen en om een correcte informatie aan derden te garanderen bevat de tekst verschillende specifieke voorschriften.

Het behoud in de firma van de naam van een gewezen vennoot, dient het voorwerp uit te maken van een akte tot wijziging van de oprichtingsakte.

De wijzigingsakte moet de verantwoordelijkheid van de vennoten en personen van wie de naam in de firma voorkomt nauwkeurig omschrijven.

pour la firme si, lors même qu'elle ne s'identifie pas à cet agent de change, elle est connue principalement, voire exclusivement, par le nom de celui-ci, mentionné dans la raison sociale. L'institution boursière elle-même peut être affectée par la suppression du nom de tel membre dont l'activité s'est affirmée sur le plan national ou international.

Par rapport aux autres entreprises commerciales constituées sous la forme de société en nom collectif ou en commandite simple et régies par le droit commun des sociétés, cette disposition de l'article 73 revêt pour les firmes d'agents de change une signification particulière, vu qu'à l'encontre des premières, elles ne sont pas en mesure de préserver la dénomination sous laquelle elles sont connues, par l'adoption de la forme juridique d'une société de personnes à responsabilité limitée ou la forme de société anonyme. Le même article 73 interdit en effet aux agents de change d'exercer leur profession en société constituée selon l'une de ces formes.

Le présent projet de loi vise à permettre d'éviter la survenance d'un tel préjudice. A cet effet, et s'inspirant de l'étranger, il autorise le maintien, dans la raison sociale d'une firme d'agents de change, du nom d'un ancien associé indéfiniment responsable qui sera par définition celui d'un ancien agent de change, sans que celui-ci continue à répondre de manière solidaire et indéfiniment des engagements de la société.

Toutefois, dans le cadre de la mission générale que le Code de commerce confère à la Commission de la bourse au sein de la corporation des agents de change, la Commission pourra intervenir lorsque le maintien d'un nom, dans les conditions du présent projet, risque d'être source de conflits ou d'abus.

En outre, conformément aux principes de droit en matière d'usage du nom patronymique, l'accord de l'intéressé est requis.

Bien que les lois coordonnées sur les sociétés organisent la publicité de l'identité des personnes qui répondent des engagements de la société, il pourrait être fait valoir que le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale pourrait induire les tiers en erreur en créant l'apparence que cet ancien associé serait encore tenu de manière solidaire et indéfinie des dettes sociales.

Pour écarter ce risque et pour assurer une correcte information des tiers, le texte comporte plusieurs dispositions spécifiques.

Le maintien dans la raison sociale du nom d'un ancien associé fera l'objet d'un acte modificatif de l'acte constitutif de la société.

L'acte modificatif devra préciser la responsabilité des associés et des personnes dont le nom figure dans la raison sociale.

Overeenkomstig artikel 10 van de samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen zullen de aansprakelijke vennoten verplicht zijn, bij de griffie van de rechtbank van koophandel van het gebied waarin de vennootschap haar maatschappelijke zetel heeft, de wijzigingsakte neer te leggen. Deze akte zal worden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* en zal opgenomen worden in het dossier van de vennootschap, dat bewaard wordt op de griffie, waar eenieder er kosteloos inzage van zal kunnen nemen en er eventueel een volledig of gedeeltelijk afschrift van zal kunnen verkrijgen, zonder andere betaling dan de griffiekosten.

In toepassing van artikel 10, § 4, van de voormelde samengeschakelde wetten, zal de wijzigingsakte slechts tegenstelbaar zijn aan derden vanaf de dag van haar bekendmaking, maar de derden zullen zich erop kunnen beroepen zelfs zo zij nog niet is bekendgemaakt.

Vervolgens wordt er bepaald dat de naam van al de hoofdelijk en onbeperkt aansprakelijke vennoten moet voorkomen op het wisselagentborderel en op al de publicaties, brieven en andere documenten die van de vennootschap uitgaan en van die aard zijn dat ze aan derden informatie verschaffen. Deze verplichting werd uitgebreid tot al de gevallen waarin de firmanaam niet de namen zou vermelden van al de onbeperkt aansprakelijke vennoten.

Tenslotte bepaalt het ontwerp dat de Koning eventueel aanvullende publiciteitsmaatregelen zal kunnen vaststellen. In het raam van deze koninklijke prerogatieven kunnen natuurlijk ook maatregelen worden genomen tot bescherming van de personen die handelen met de vennootschappen van wisselagenten in wier firma namen van personen voorkomen die niet onbeperkt verantwoordelijk zijn.

Door toe te laten dat de naam van een vroegere vennoot in de firmanaam van een wisselagentenvennootschap behouden wordt, wil het ontwerp geen wijziging brengen aan de oplossingen voor de problemen die rijzen in verband met het gebruik van een patronymische naam, onder meer door derden. Deze kwesties moeten overeenkomstig het gemeen recht geregeld worden.

De redactie van artikel 2 van het huidige wetsontwerp wijkt slechts licht af van de door de Raad van State voorgestelde tekst.

III. Artikel 91

Een kleine wijziging in artikel 91 van het Wetboek van koophandel, boek I, titel V, wordt door de beursautoriteiten voorgesteld.

Dit artikel schrijft o.a. voor dat de commissie van iedere beurs uit ten minste zes en ten hoogste vijftien leden bestaat, die verkozen worden door de op de lijst ingeschreven wisselagenten, en dat alleen de wisselagenten die zonder onderbreking sedert de oprichting van de beurs of sedert ten minste tien jaar recht van notering hebben, kunnen verkozen worden.

Deze laatste voorwaarde belet een groot aantal wisselagenten actief deel te nemen aan het bestuur van de beurzen.

Conformément à l'article 10 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales, les associés responsables seront tenus de déposer l'acte modificatif au greffe du tribunal de commerce dans le ressort territorial duquel la société a son siège social. Cet acte sera publié aux annexes du *Moniteur belge* et figurera au dossier de la société, tenu au greffe où toute personne pourra en prendre gratuitement connaissance et en obtenir éventuellement copie intégrale ou partielle, sans autre paiement que celui des droits de greffe.

En application de l'article 10, § 4, de lois coordonnées précitées, l'acte modificatif ne pourra être opposable aux tiers qu'à partir du jour de sa publication, mais ceux-ci auront toutefois la faculté de s'en prévaloir, même en cas de défaut de publication.

Ensuite, il est prévu que le nom de tous les associés indéfiniment et solidairement responsables devra être mentionné sur le bordereau d'agent de change ainsi que sur toutes les publications, lettres et autres documents émanant de la société et de nature à informer les tiers. Cette obligation a été étendue aux cas où la raison sociale ne comprendrait pas le nom de tous les associés indéfiniment responsables.

Enfin, le projet prévoit que le Roi pourra éventuellement prescrire des mesures complémentaires de publicité. Dans le cadre de ces prérogatives royales, des mesures de protection peuvent évidemment être prises en faveur de personnes qui traitent avec les sociétés d'agent de change, dont la raison sociale comporte le nom de personnes qui ne sont pas indéfiniment responsables.

En permettant le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale des firmes d'agents de change, le projet n'entend pas modifier les solutions à apporter aux problèmes posés par l'utilisation d'un nom patronymique, notamment par des tiers. Ces questions sont à régler conformément au droit commun.

La rédaction de l'article 2 du présent projet de loi ne s'écarte que légèrement du texte proposé par le Conseil d'Etat.

III. Article 91

Une légère modification de l'article 91 du Code de commerce, livre Ier, titre V, est proposée par les autorités boursières.

Cet article prévoit notamment que la commission de chacune des bourses est composée de six membres au moins et de quinze membres au plus, élus par les agents de change inscrits au tableau, et que seuls sont éligibles, les agents ayant le droit de cote sans interruption depuis la création de la bourse ou depuis dix ans au moins.

Cette dernière condition est de nature à empêcher bon nombre d'agents de change de participer activement à la direction des bourses.

Inderdaad, om op de lijst voor te komen moeten de wisselagenten ten minste vijftientwintig jaar oud zijn en doen blijken dat ze zes achtereenvolgende jaren, waaronder drie jaar als gedelegeerde, een werkelijke proeftijd bij een of meer wisselagenten hebben volbracht (art. 71, 2° en 3°, van het Wetboek van koophandel, boek I, titel V).

Uit deze beschikkingen samen met die van artikel 91 vloeit voort dat in de meest gunstige hypothese, een wisselagent, om voor de beurscommissies kunnen verkozen te worden, moet wachten tot hij de leeftijd van 35 jaar bereikt heeft. Deze ouderdom wordt echter op 31 jaar gebracht voor de afstammelingen of aanverwanten in de rechte linie van een overleden wisselagent (art. 71, 3°, tweede lid, *ib.*).

Derhalve staat het huidige wettelijke stelsel de jonge wisselagenten niet toe lid te zijn van een beurscommissie, die nochtans het centrale orgaan is van onze beursorganisatie.

Omwille van het welbekende feit dat de corporatie van de wisselagenten veroudert, ondervinden sommige beurzen zelfs moeilijkheden om de leden te vervangen die de commissie verlaten.

Anderzijds is het niet wenselijk het minimum aantal leden van de beurscommissie te verminderen om redenen die verband houden met het representatief karakter van de commissie.

Derhalve verdient het de voorkeur de periode te verkleinen gedurende welke de wisselagent het recht van notering heeft kunnen uitoefenen vooraleer verkiesbaar te kunnen zijn als lid van een beurscommissie.

Deze periode zou, volgens de beursautoriteiten op vijf jaar kunnen gebracht worden, hetgeen enerzijds voor gevolg zou hebben dat de wisselagenten vermeld in artikel 71, 3°, lid 2, vanaf de leeftijd van 26 jaar zouden kunnen aangewezen worden als lid van een beurscommissie en, anderzijds, zou betekenen dat de overige wisselagenten zouden kunnen worden aangeduid vanaf de leeftijd van 30 jaar.

De voorgenomen wijziging van het derde lid van artikel 91 vergt ook een aanpassing van de tweede zin van het tweede lid, die stelt dat de wisselagenten die in de loop van de zes voorgaande jaren een schorsingsstraf hebben opgelopen aan de verkiezing niet mogen deelnemen.

De periode van zes jaar dient te worden ingekort.

Inderdaad de schorsingsstraf waarvan sprake in het tweede lid en het recht van notering waarvan sprake in het derde lid staan immers in een nauw verband tot elkaar, aangezien de schorsing van een wisselagent tot gevolg heeft dat hij gedurende de schorsingsperiode zijn recht van notering verliest.

Zo men de periode van zes jaar, bepaald in het tweede lid ongewijzigd zou laten, dan zou een wisselagent, die bijvoorbeeld enkel in de loop van het zesde jaar, voorafgaand aan de verkiezingen, een schorsingsstraf heeft opgelopen, die een einde neemt vóór het einde van dat jaar, wel kunnen verkozen worden als lid van de beurscommissie (want hij zou dan een ononderbroken recht van notering hebben gedurende vijf jaar voorafgaand aan de verkiezingen en dus de voorwaarde

En effet, pour figurer au tableau, les agents de change doivent avoir au moins vingt-cinq ans et justifier de l'accomplissement d'un stage effectif de six années consécutives chez un ou plusieurs agents de change, dont trois ans en qualité de délégué (art. 71, 2° et 3°, du Code de commerce, livre I°, titre V).

Il résulte de ces dispositions combinées avec celles de l'article 91, que dans l'hypothèse la plus favorable, pour être éligible aux commissions de bourse, un agent de change doit attendre d'avoir 35 ans. Cet âge est toutefois porté à 31 ans pour les descendants ou alliés en ligne directe d'un agent de change décédé (art. 71, 3°, al. 2, *ib.*).

Dès lors, le dispositif légal actuel ne permet pas aux jeunes agents de change d'être membres d'une commission de la bourse, laquelle est cependant l'organe central de notre organisation boursière.

A cause du phénomène bien connu du vieillissement de la corporation des agents de change, certaines bourses éprouvent même des difficultés pour remplacer des membres quittant la commission.

D'autre part, pour des raisons afférentes à la représentativité de la commission de la bourse, il ne s'indique nullement d'en diminuer le nombre minimum de membres.

Il est, dès lors, souhaitable de réduire la période pendant laquelle l'agent de change a pu exercer son droit de cote pour être à même d'acquérir la qualité de candidat éligible au poste de membre d'une commission de bourse.

Selon les autorités boursières, cette période pourrait être portée à cinq ans, ce qui permettrait, d'une part, aux agents de change, visés par l'article 71, 3°, alinéa 2, d'être désignés, à partir de l'âge de 26 ans, comme membre d'une commission de la bourse et, d'autre part, aux autres agents, d'être désignés à partir de l'âge de 30 ans.

La modification projetée du troisième alinéa de l'article 91 nécessite une adaptation de la deuxième phrase du deuxième alinéa, qui précise que les agents de change ayant encouru une peine de suspension au cours des six années précédant les élections, ne peuvent y prendre part.

La période de six ans devrait être raccourcie.

En effet, la suspension dont il est question au deuxième alinéa et le droit de cote dont il est fait état au troisième alinéa se trouvent étroitement liés, étant donné que la suspension d'un agent de change entraîne, pour celui-ci, la perte de son droit de cote pendant la période de ladite suspension.

Ainsi, si cette période de six années — précisée à l'alinéa 2 — ne devait pas être modifiée, un agent de change qui, par exemple, ferait l'objet d'une peine de suspension dans le courant de la sixième année précédant les élections, peine dont la période prendrait fin avant l'écoulement de l'année, pourrait être élu comme membre de la commission de la bourse (étant donné son droit de cote ininterrompu pendant cinq ans avant les élections, lui permettant de remplir les conditions

vervullen gesteld door het derde lid om verkozen te worden) maar zelf niet kiesgerechtigd zijn, daar hij in de loop van de zes jaar voorafgaand aan de verkiezingen een schorsingsstraf zou hebben opgelopen.

Dat zou niet alleen onlogisch zijn, het is ook in strijd met de Belgische rechtsbeginselen die de verkiesbaarheid aan strengere regels binden dan de kiesgerechtigdheid (zie de Kieswet, art. 1, 223 en 224).

Het is daarom noodzakelijk de periode van zes jaar te verminderen tot drie jaar, aangezien aldus de verhouding die nu bestaat tussen de periode in verband met de schorsingsstraf en de periode gedurende welke het noteringsrecht door de wisselagent moet uitgeoefend zijn, zou behouden blijven.

De ondervraagde beurscommissies gaan trouwens met deze zienswijze akkoord.

IV. Artikel 101

Aangezien er een zeker parallellisme bestaat tussen de artikelen 91 en 101 van het Wetboek van koophandel, boek I, titel V, lijkt het aangewezen artikel 101 in dezelfde zin aan te passen als artikel 91.

Artikel 101 stelt bij elke openbare fondsen- en wisselbeurs een comiteit der beursnotering in, dat beslist over de inschrijving van effecten en deviezen op de notering en over hun eventuele schrapping.

Volgens dit artikel bestaat dit comiteit uit ten minste zes en ten hoogste twaalf werkende leden, benoemd door de Minister van Financiën.

De helft van de werkende leden wordt door de Minister gekozen uit een dubbele lijst van wisselagenten voorgedragen door de beurscommissie en die zonder onderbreking sedert de oprichting van de beurs of sedert ten minste tien jaar recht van notering hebben (art. 101, tweede lid).

De andere helft van de werkelijke leden bestaat gedeeltelijk uit wisselagenten en gedeeltelijk uit afgevaardigden van de bankwereld en wordt rechtstreeks door de Minister benoemd.

Praktisch gesproken, draagt de beurscommissie, in haar hoedanigheid van vertegenwoordigend orgaan van de vereniging van de wisselagenten, evenwel aan de uitvoerende macht ook de lijst van die agenten voor, die, krachtens artikel 101 van het Wetboek rechtstreeks door de Minister kunnen benoemd worden.

De vertegenwoordigers van de bankmiddelen worden gekozen uit een lijst door de beroepsvereniging voorgedragen.

De vervanging van wisselagenten — leden van het comiteit der notering — stelt dezelfde problemen als die welke verband houden met de vervanging van de leden van de beurscommissie. De beurzen ondervinden inderdaad, zowel in het ene als in het andere geval, dikwijls moeilijkheden om vervangers te vinden die het recht van notering zonder onderbreking sinds tien jaar bezitten.

Anderzijds, worden bekwame jonge wisselagenten systematisch uitgesloten.

d'éligibilité prescrites par le troisième alinéa) mais lui-même ne pouvant être électeur pour avoir encouru une peine de suspension pendant les six années précédant l'élection.

Ceci est non seulement illogique mais aussi en opposition avec les principes de droit belge, assortissant l'éligibilité à des conditions plus strictes que le droit de vote (voir Code électoral, art. 1, 223 et 224).

Voilà pourquoi il convient de réduire la période de six ans à trois ans étant donné qu'ainsi le rapport existant à l'heure actuelle entre la période relative à la peine de suspension et la période de cotation sera maintenu.

Les commissions des bourses interrogées partagent ce point de vue.

IV. Article 101

Comme il existe un certain parallélisme entre les articles 91 et 101 du Code de commerce, livre Ier, titre V, il paraît indiqué d'adapter l'article 101 dans le même sens que l'article 91.

L'article 101 institue auprès de chacune des bourses de fonds publics et de change, un comité de la cote qui statue sur l'admission à la cote de titres et de devises ainsi que sur leur radiation éventuelle.

Selon cet article, le comité est composé de six membres effectifs au moins et de douze membres effectifs au plus, nommés par le Ministre des Finances.

La moitié des membres effectifs est choisie par le Ministre des Finances sur une liste double d'agents de change présentés par la commission de la bourse et ayant le droit de cote sans interruption depuis la création de la bourse ou depuis dix ans au moins (art. 101, al. 2).

L'autre moitié des membres effectifs est composée, en partie, d'agents de change et, en partie, de représentants du monde bancaire et est désignée directement par le Ministre.

Pratiquement parlant, la commission de la bourse, en sa qualité d'organe représentatif de la corporation des agents de change, présente toutefois à l'exécutif également la liste de ceux des agents qui, en vertu de l'article 101 du Code, peuvent être nommés directement par le Ministre.

Les représentants du secteur bancaire sont choisis sur une liste présentée par l'association professionnelle.

Le remplacement des agents de change — membres du comité de la cote — pose des problèmes semblables à ceux afférents au remplacement des membres d'une commission de bourse. En effet, dans l'un et l'autre cas, les bourses ont parfois des difficultés pour trouver des remplaçants qui ont le droit de cote sans interruption depuis dix ans au moins.

D'autre part, de jeunes agents de change valables sont systématiquement exclus.

De vervanging, in de schoot van het comiteit der beursnotering van uittredende of overleden leden stelt trouwens nog een bijkomend probleem daar de wet uitdrukkelijk voorschrijft dat de uittredende leden niet opnieuw kunnen geroepen worden om deel uit te maken van het comiteit tenzij na een tussentijd van twee jaar.

Het behoud in de schoot van het comiteit van een lid, van wie het mandaat verlopen is, is dus onmogelijk.

De vraag kan gesteld of het probleem waarvan sprake niet zou kunnen worden opgelost door een vermindering van het minimaal aantal leden van het comiteit.

Een dergelijke oplossing kan niet worden overwogen daar een comiteit uit minder dan zes leden bestaande, de hem door de wet opgedragen taak niet degelijk zou kunnen volbrengen.

Inderdaad, deze taak omvat niet enkel het onderzoek, tijdens periodieke vergaderingen, van de factoren die het in staat stellen te oordelen of de inschrijving op de beursnotering of de schrapping al dan niet gewenst is, maar eveneens, een voortdurend toezicht op de financiële en boekhoudkundige toestand van de vennootschappen, waarvan de effecten genoteerd zijn, wat, praktisch gesproken, de noodzakelijkheid insluit een bureau te organiseren, samengesteld uit verschillende (gewoonlijk 4) leden van het comiteit, dat geroepen is om contact te onderhouden met de vennootschappen en om de evolutie te volgen van bepaalde verrichtingen (zoals bijvoorbeeld die van een openbaar aanbod tot aankoop van effecten). Daar, om reden van gemakkelijheid, het bureau van het comiteit en zijn documentatie zich in de beursgebouwen bevinden, bestaat het bureau enkel uit wisselagenten-leden van het comiteit.

Het comiteit omvat echter ook in de meeste gevallen meerdere vertegenwoordigers van de banksector.

Het minimaal aantal van 6 leden, momenteel voorgescreven door de wet, moet dus behouden blijven.

Het is daarom noodzakelijk de toelatingsvoorwaarden te verlichten waaraan een wisselagent moet voldoen om lid van het comiteit te kunnen worden.

Om dat doel te bereiken zou men de wet kunnen aanpassen door de periode gedurende welke de wisselagent, om lid van het comiteit te worden, in staat moet geweest zijn om zijn noteringsrecht uit te oefenen, van tien jaar op vijf jaar te brengen.

De beursautoriteiten die hierover ondervraagd zijn geworden, hebben hun instemming met deze aanpassing betuigd.

Tenslotte dient er onderstreept te worden dat niets gewijzigd wordt aan het huidige systeem, dat voorschrijft dat de kandidaat, die het noteringsrecht gedurende de door de wet voorgescreven periode heeft uitgeoefend, moet worden voorgedragen door de beurscommissie en benoemd door de Minister.

Dit systeem is inderdaad van die aard dat het kandidaten uitschakelt die niet voldoende ervaring hebben om te zetelen

Le remplacement au sein du comité de la cote de membres sortants ou décédés pose d'ailleurs un problème supplémentaire parce que la loi prévoit expressément que les membres sortants ne peuvent être appelés à nouveau à faire partie du comité qu'après un intervalle de deux années.

Le maintien au sein du comité, d'un membre dont le mandat est venu à échéance, se révèle donc impossible.

La question se pose de savoir si le problème dont question ne saurait pas être résolu par une diminution du nombre minimal des membres du comité.

Une telle solution ne peut pas être envisagée car un comité composé de moins de six membres ne saurait pas dûment s'acquitter de la mission dont la loi l'a investi.

En effet, cette tâche comporte non seulement l'examen, à l'occasion de réunions périodiques, de tous les éléments qui permettent d'apprécier l'opportunité de l'admission à la cote de titres ou de devises ou de leur radiation, mais également, une surveillance constante de la situation financière et comptable des sociétés, dont les titres sont cotés, ce qui implique pratiquement la nécessité d'organiser un bureau, composé de plusieurs (habituellement 4) membres du comité, appelé à entretenir le contact avec les sociétés et à suivre l'évolution de certaines opérations (par exemple celles des offres publiques d'achat). Comme pour des raisons de commodité, les bureaux du comité et la documentation de celui-ci se trouvent dans les bâtiments où sont installés les bourses, seuls des agents de change — membres du comité — constituent le bureau.

Dans la plupart des cas, le comité comporte toutefois également plusieurs représentants du secteur bancaire.

Il y a donc lieu de maintenir le nombre minimal de 6 membres, actuellement prévu par la loi.

Il se révèle dès lors indispensable de faciliter les conditions qu'un agent de change doit remplir pour pouvoir devenir membre du comité.

Pour réaliser cet objectif, on pourrait adapter la loi en réduisant de dix à cinq ans la période pendant laquelle l'agent de change a dû être à même d'exercer son droit de cote, pour qu'il puisse devenir membre du comité.

Les autorités boursières qui ont été interrogées à ce sujet ont donné leur accord sur ce point.

Enfin, il est à souligner que rien n'est modifié au système actuel, qui prévoit que le candidat, ayant exercé le droit de cote pendant la période prévue par la loi, doit être présenté par la commission de la bourse et nommé par le Ministre.

Ce système est en effet de nature à écarter les candidats qui ne sont pas suffisamment expérimentés pour siéger comme

als leden van het comiteit der notering, dat met een bijzonder delicate opdracht is belast.

Onder voorbehoud van hetgeen werd gezegd betreffende artikel 2 van het wetsontwerp, werd er rekening gehouden met de opmerkingen geformuleerd door de Raad van State in zijn advies van 23 juli 1979.

De Minister van Financiën,

G. GEENS.

membres du comité de la cote, chargé d'une mission particulièrement délicate.

Sous réserve de ce qui a été dit au sujet de l'article 2 du projet de loi, il a été tenu compte des observations qui ont été formulées par le Conseil d'Etat dans son avis du 23 juillet 1979.

Le Ministre des Finances,

G. GEENS.

ONTWERP VAN WET

BOUDEWIJN,
Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Financiën is gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

ARTIKEL 1

Artikel 71, eerste lid, 1°, van boek I, titel V, van het Wetboek van koophandel wordt door de volgende tekst vervangen :

« 1° Onderdaan zijn van een Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap en het genot hebben van zijn burgerlijke rechten; »

ART. 2

In artikel 73 van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, waarvan de tegenwoordige tekst § 1 zal vormen, wordt een § 2 ingevoegd, luidend als volgt :

« § 2. De naam van een gewezen vennoot mag evenwel met de toestemming van de belanghebbende in de firma behouden blijven.

Dit behoud brengt geen aansprakelijkheid met zich uit hoofde van de verbintenissen van de vennootschap tegenover derden.

Het behoud van de naam van een gewezen vennoot in de firma van een vennootschap onder firma of van een vennootschap bij eenvoudige geldschieting dient het voorwerp uit te maken van een akte houdende wijziging van de oprichtingsakte, die neergelegd en bij uittreksel bekend zal moeten gemaakt worden zoals bepaald door artikel 10 van de samengeschakelde wetten op de handelsvennootschappen.

De naam van de gewezen vennoot eensdeels en de namen van de onbepaald en hoofdelijk aansprakelijke vennoten anderdeels moeten worden vermeld op de borderellen van alle verrichtingen en in alle van de vennootschap uitgaande en voor derden bestemde publikaties, brieven en andere dokumenten, derwijze dat blijkt wie van de vennoten onbepaald en hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verbintenissen van de vennootschap.

De Koning mag aanvullende publiciteitsmaatregelen vaststellen. »

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,
Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances est chargé de présenter en Notre nom aux Chambres législatives le projet dont la teneur suit :

ARTICLE 1er

L'article 71, alinéa 1er, 1°, du livre premier, titre V, du Code de commerce est remplacé par le texte suivant :

« 1° Etre un ressortissant d'un Etat membre de la Communauté économique européenne et jouir de ses droits civils; »

ART. 2

A l'article 73 du livre Ier, titre V, du même Code, dont le texte actuel formera le § 1er, il est ajouté un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Le nom d'un ancien associé peut toutefois, moyennant l'accord de l'intéressé, être maintenu dans la raison sociale.

Ce maintien n'emporte pas de responsabilité du chef des engagements de la société envers des tiers.

Le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale d'une société en nom collectif ou d'une société en commandite simple fera l'objet d'un acte modificatif de l'acte constitutif qui sera déposé et publié par extrait comme il est prévu à l'article 10 des lois coordonnées sur les sociétés commerciales.

Le nom de l'ancien associé, d'une part, et ceux de tous les associés indéfiniment et solidairement responsables, d'autre part, doivent être mentionnés sur les bordereaux de toutes opérations ainsi que dans toutes les publications, lettres et autres documents émanant de la société et à destination de tiers, de manière à faire apparaître ceux des associés qui sont indéfiniment et solidairement responsables des engagements de la société.

Le Roi peut prescrire des mesures complémentaires de publicité. »

ART. 3

In artikel 91 van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 178 van 20 juni 1935 en nr. 61 van 10 november 1967, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° In het tweede lid worden de woorden « zes voorgaande jaren » door de woorden « drie voorgaande jaren » vervangen;

2° In het derde lid worden de woorden « tien jaar » door de woorden « vijf jaar » vervangen.

ART. 4

In artikel 101, tweede lid, van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935, worden de woorden « tien jaar » door de woorden « vijf jaar » vervangen.

Gegeven te Brussel, 11 september 1979.

BOUDEWIJN.

Van Koningswege :
De Minister van Financiën,

G. GEENS.

ART. 3

A l'article 91 du livre premier, titre V, du même Code, modifié par les arrêtés royaux n° 178 du 20 juin 1935 et n° 61 du 10 novembre 1967, sont apportées les modifications suivantes :

1° Au deuxième alinéa, les mots « six années antérieures » sont remplacés par les mots « trois années antérieures »;

2° Au troisième alinéa, les mots « dix ans » sont remplacés par les mots « cinq ans ».

ART. 4

Dans l'article 101, alinéa 2, du livre premier, titre V, du même Code, modifié par l'arrêté royal n° 178 du 20 juin 1935, les mots « dix ans » sont remplacés par les mots « cinq ans ».

Donné à Bruxelles, le 11 septembre 1979.

BAUDOUIN.

Par le Roi :
Le Ministre des Finances,

G. GEENS.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, de 18e juni 1979 door de Minister van Financiën verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « tot wijziging van de artikelen 71, 73, 91 en 101 van Boek 1, Titel V, van het Wetboek van koophandel », door de Minister op 19e juli 1979 geamendeerd, heeft de 23e juli 1979 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp is het volgende op te merken :

OPSCHRIFT

Een betere lezing voor het opschrift zou zijn :

« Ontwerp van wet tot wijziging van Boek I, Titel V, van het Wetboek van Koophandel. »

Artikel 1

Volgens artikel 71 van titel V moet men, om voor te komen op de lijst van de wisselagenten van een beurs... :

« 1° Belg zijn en in het bezit van zijn burgerlijke rechten. »

Na wijziging volgens artikel 1 van het ontwerp zou 1° van artikel 71 er als volgt uitzien :

« 1° Belg zijn of een fysieke persoon zijn die onderdaan is van een andere Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap en in het bezit van zijn burgerlijke rechten. »

Die redactie levert een weinig harmonisch geheel op.

Dat de kandidaat-wisselagent een natuurlijke persoon moet zijn, blijkt zonder ruimte voor twijfel uit het tekstverband. Daarom wordt voorgesteld, artikel 1 als volgt te lezen :

« Artikel 1. — Artikel 71, eerste lid, 1°, van boek I, titel V, van het Wetboek van Koophandel wordt door de volgende tekst vervangen :

« 1° Onderdaan zijn van een Lid-Staat van de Europese Economische Gemeenschap en het genot hebben van zijn burgerlijke rechten. »

Artikel 2

1. De gewezen vennoot wiens naam voorkwam in de firma van een vennootschap onder firma of van een vennootschap bij eenvoudige geldschieting, was noodzakelijkerwijs « onbepaald (of, zoals het ontwerp zegt, « onbeperkt ») aansprakelijk ». De woorden « onbeperkt aansprakelijke » in het ontwerp zijn dus overbodig en moeten vervallen.

In het eerste lid van de voor artikel 73 voorgestelde tekst moet de term « verantwoordelijkheid » worden vervangen door « aansprakelijkheid ».

2. Volgens het ontwerp mag de naam van de uitgetreden vennoot in de firma van een vennootschap van wisselagenten slechts behouden blijven onder « toezicht » van de Beurscommissie en met de « toestemming » van de belanghebbende.

De term « toezicht » is hier dubbelzinnig. Wordt een machtiging bedoeld, dan moet dat zo worden genoemd. Wordt, zoals uit de memorie van toelichting opgemaakt lijkt te kunnen worden, alleen maar de algemene taak gememoreerd die door de artikelen 93 en 94 van boek I, titel V, van het Wetboek van Koophandel aan de Beurscommissie is opgedragen, dan zijn de woorden « onder toezicht van de Beurscommissie » overbodig en moeten ze vervallen.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre des Finances, le 18 juin 1979, d'une demande d'avis sur un projet de loi « tendant à modifier les articles 71, 73, 91 et 101 du Livre 1er, Titre V, du Code de commerce », amendé par le Ministre le 19 juillet 1979, a donné le 23 juillet 1979 l'avis suivant :

Le projet appelle les observations suivantes :

INTITULE

L'intitulé serait mieux rédigé comme suit :

« Projet de loi modifiant le Livre premier, Titre V, du Code de commerce. »

Article 1er

L'article 71 du titre V prévoit qu'il faut, pour figurer au tableau des agents de change d'une bourse... :

« 1° Etre Belge et jouir de ses droits civils. »

Après sa modification par l'article 1er du projet, le 1° de l'article 71 se lirait comme suit :

« 1° Etre Belge ou être une personne physique ressortissant d'un autre Etat membre de la Communauté économique européenne et jouir de ses droits civils. »

Cette rédaction est peu harmonieuse.

Le contexte ne laissant aucun doute quant à la qualité de personne physique exigée du candidat agent de change, la rédaction suivante est proposée pour l'article 1er :

« Article 1er. — L'article 71, alinéa 1er, 1°, du livre premier, titre V, du Code de commerce est remplacé par le texte suivant :

« 1° Etre un ressortissant d'un Etat membre de la Communauté économique européenne et jouir de ses droits civils. »

Article 2

1. L'ancien associé dont le nom a figuré dans la raison sociale d'une société en nom collectif ou d'une société en commandite simple, était nécessairement « indéfiniment responsable ». Ces derniers mots, qui figurent dans le texte proposé, sont par conséquent superflus et doivent être omis.

Dans le texte néerlandais de l'alinéa 1er du texte proposé pour l'article 73, le mot « verantwoordelijkheid » doit être remplacé par « aansprakelijkheid ».

2. Le texte du projet soumet le maintien du nom de l'associé démissionnaire dans la raison sociale d'une société d'agents de change au « contrôle » de la Commission de la bourse et à l'« accord » de l'intéressé.

Le terme « contrôle » est ici ambigu. S'il s'agit d'une autorisation, c'est ce terme qui devrait être employé. Si, comme le texte de l'exposé des motifs le donne à penser, il s'agit d'un simple rappel de la mission générale que la Commission de la bourse tient des articles 93 et 94 du livre 1er, titre V, du Code de commerce, les mots « sous le contrôle de la Commission de la bourse et » sont superflus et doivent être omis.

3. Aangezien de naam buiten de handel blijft, is over het behoud van de naam van een gewezen vennoot in de firma geen contract tussen die gewezen vennoot en de vennootschap mogelijk.

Bij gebreke van een afwijkingsbepaling in het ontwerp zullen de problemen waartoe het behouden blijven van de naam van een gewezen vennoot in de firma aanleiding geeft, volgens het gemeen recht geregeld worden. Dat houdt voor de gewezen vennoot en, na zijn overlijden, voor zijn nakomelingen die zijn naam dragen, het recht in om de gegeven toestemming om gegronde redenen in te trekken; de uitoefening van dat recht en het toezicht op ongegronde intrekking staan ter kennisneming van de burgerlijke rechtbank.

Is de Regering voornemens, aan het behoud van de naam van een gewezen vennoot in de firma de voorwaarde te verbinden dat de Beurscommissie daartoe machtiging heeft gegeven, dan zou aan die commissie ook de bevoegdheid tot het intrekken van de gegeven machtiging moeten worden verleend.

4. Voor het overige treft het ontwerp, in tegenstelling met hetgeen de memorie van toelichting in het vooruitzicht lijkt te stellen, geen regeling voor de situatie die ontstaat wanneer de vennoot die zijn naam in de firma behouden had willen zien, onverwachts is komen te overlijden.

5. In het tweede lid van de (geamendeerde) voorgestelde tekst zouden de woorden « een bericht... dat de verantwoordelijkheid van de vennoten en van de personen van wie de naam in de firma voorkomt nauwkeurig omschrijft » moeten worden vervangen door « een bericht... waarin worden vermeld de personen wier naam in de firma voorkomt en, onder die personen, degenen die aansprakelijke vennoten zijn ».

6. In het tweede (dat wordt dus het vierde) lid is de bedoeling van de Regering, zoals die uit de memorie van toelichting blijkt, niet nauwkeurig verwoord. De volgende tekst wordt voorgesteld :

« De naam van de gewezen vennoot eensdeels en de namen van de onbepaald en hoofdzakelijk aansprakelijke vennoten anderdeels moeten worden vermeld op de borderellen van alle verrichtingen en in alle van de vennootschap uitgaande en voor derden bestemde publikaties, brieven en andere documenten, derwijze dat blijkt wie van de vennoten onbepaald en hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verbintenissen van de vennootschap. »

Artikel 3

De inleidende volzin leze men als volgt :

« In artikel 91 van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 178 van 20 juni 1935 en nr. 61 van 10 november 1967, worden de volgende wijzigingen aangebracht. »

Artikel 4

Dit artikel leze men als volgt :

« In artikel 101, tweede lid, van boek I, titel V, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 178 van 20 juni 1935, worden de woorden « tien jaren » vervangen door « vijf jaar ».

De kamer was samengesteld uit :

De heren : F. REMION, voorzitter,
P. TAPIE, kamervoorzitter,
H. ROUSSEAU, Staatsraad,
P. DE VISSCHER en F. RIGAUX, bijzitters van de afdeling wetgeving,

Mevrouw : A. MELCHIOR, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de heer G. PIQUET, eerste auditeur.

De Griffier,
A. MELCHIOR,
toegevoegd griffier.

De Voorzitter,
F. REMION.

3. Le nom étant hors du commerce, le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale ne peut faire l'objet d'un contrat entre cet ancien associé et la société.

A défaut de disposition dérogatoire dans le projet, les questions suscitées par la permanence du maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale seront réglées selon le droit commun. Cela implique le droit de l'ancien associé lui-même et, après son décès, de ses descendants portant son nom, de retirer, pour de justes motifs, l'accord donné; l'exercice de ce droit et le contrôle d'un retrait abusif sont de la compétence des tribunaux civils.

Si l'intention du Gouvernement était de subordonner le maintien du nom d'un ancien associé dans la raison sociale à une autorisation de la Commission de la bourse, il faudrait, le cas échéant, attribuer à cette commission le pouvoir de retirer l'autorisation donnée.

4. Par ailleurs, contrairement à ce que l'exposé des motifs paraît annoncer, le texte du projet ne règle pas la situation résultant du décès inopiné de l'associé qui aurait voulu que son nom soit conservé dans la raison sociale.

5. A l'alinéa 2 du texte proposé (texte résultant de l'amendement), les mots « un avis qui précise la responsabilité des associés et personnes dont le nom figure dans la raison sociale » devraient être remplacés par les mots « un avis qui mentionne les personnes dont le nom figure dans la raison sociale et, parmi celles-ci, celles qui sont associés responsables ».

6. L'alinéa 2 (devenant 4) ne traduit pas exactement l'intention du Gouvernement, telle qu'elle ressort de l'exposé des motifs. Le texte suivant est proposé :

« Le nom de l'ancien associé, d'une part, et ceux de tous les associés indéfiniment et solidairement responsables, d'autre part, doivent être mentionnés sur les bordereaux de toutes opérations ainsi que dans toutes les publications, lettres et autres documents émanant de la société et à destination de tiers, de manière à faire apparaître ceux des associés qui sont indéfiniment et solidairement responsables des engagements de la société. »

Article 3

La phrase liminaire devrait être rédigée comme suit :

« A l'article 91 du livre premier, titre V, du même Code, modifié par les arrêtés royaux n° 178 du 20 juin 1935 en n° 61 du 10 novembre 1967, sont apportées les modifications suivantes. »

Article 4

Cet article devrait être rédigé comme suit :

« Dans l'article 101, alinéa 2, du livre premier, titre V, du même Code, modifié par l'arrêté royal n° 178 du 20 juin 1935, les mots « dix ans » sont remplacés par « cinq ans ».

La chambre était composée de :

Messieurs : F. REMION, président,
P. TAPIE, président de chambre,
H. ROUSSEAU, conseiller d'Etat,
P. DE VISSCHER et F. RIGAUX, assesseurs de la section de législation,

Madame : A. MELCHIOR, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. G. PIQUET, premier auditeur.

Le Greffier,
A. MELCHIOR,
greffier assumé.

Le Président,
F. REMION.